

KONTROLLUTVALGET I SØR-ODAL KOMMUNE

REVIDERT PLAN FOR FORVALTNINGSREVISJON

FOR
SØR-ODAL KOMMUNE

2023-2024

Utarbeidet av Konsek Øst IKS
Behandlet i kontrollutvalget 6.02.23
Sendes kommunestyret til orientering

1 Innledning

1.1 Forvaltningsrevisjon og eierskapskontroll

Ifølge kommuneloven § 23-2, litra c er det kontrollutvalgets ansvar å påse at kommunens virksomhet, og selskaper kommunen har eierinteresser i, blir gjenstand for forvaltningsrevisjon. Kommuneloven § 23-3 første ledd definerer forvaltningsrevisjon som å gjennomføre systematiske vurderinger av økonomi, produktivitet, regeletterlevelse, måloppnåelse og virkninger ut fra kommunestyrets vedtak. Forvaltningsrevisjon kan også innebærer regeletterlevelse.

I følge merknadene til bestemmelsen, jf. Prop. 46 L vil forvaltningsrevisjon for eksempel kunne gå ut på å vurdere om ressursene brukes til å løse oppgaver i samsvar med kommunestyrets vedtak, herunder de *forutsetningene* som vedtaket bygger på. Videre kan forvaltningsrevisjon også gå ut på å vurdere om resultatene til virksomheten er i tråd med målene som er satt, og om ressursbruken og virkemidlene er effektive med tanke på å oppnå målene.

Forvaltningsrevisjonen er med andre ord et viktig verktøy for kommunens øverste politiske organ, for å føre tilsyn og kontroll med kommunens totale forvaltning og de resultater som oppnås. Forvaltningsrevisjon søker også å avdekke forbedringspotensialer i virksomhetene og ønsket er at resultatene av forvaltningsrevisjon har en positiv effekt på organisasjonsmessig læring og utvikling.

Eierskapskontroll innebærer å kontrollere om den som utøver kommunens eierinteresser, gjør dette i samsvar med lover og forskrifter, kommunestyrets vedtak og anerkjente prinsipper for eierstyring, jf. kommuneloven § 23-4 første ledd. Gjennomføring av eierskapskontroll er også en viktig del av kontrollutvalgets oppgaver og ansvar.

1.2 Overordnet analyse og plan for forvaltningsrevisjon og eierskapskontroll

Kontrollutvalget skal minst én gang i valgperioden, utarbeide en plan som viser på hvilke områder det skal gjennomføres forvaltningsrevisjoner, jf. kommuneloven § 23-3 annet ledd. Planen skal baseres på en risiko- og vesentlighetsvurdering av kommunens virksomhet og virksomheten i kommunens selskaper. Hensikten er å finne ut hvor det er størst behov for forvaltningsrevisjon på de ulike sektorer og virksomheter.

Kontrollutvalget skal også minst én gang i valgperioden, utarbeide en plan for hvilke eierskapskontroller som skal gjennomføres, jf. kommuneloven § 23-4 annet ledd. Denne skal også baseres på en risiko- og vesentlighetsvurdering av kommunes eierskap og hensikten er å finne ut hvor det er størst behov for eierskapskontroll. Ofte kombineres en forvaltningsrevisjon av kommunens selskaper med en eierskapskontroll av selskapet.

Kontrollutvalget i Sør-Odal behandlet Plan for forvaltningsrevisjon og eierskapskontroll 2021-2024 i møte 30.11.20, sak S-65/20:

- a. Kommunestyret vedtar plan for forvaltningsrevisjon og eierskapskontroll og slutter seg til de prioriterte prosjektene som går fram av plan for forvaltningsrevisjon og eierskapskontroll hhv. pkt. 2.2 og 2.3
- b. Kontrollutvalget vurderer behovet for en revidering av planen i 2022.
- c. Kontrollutvalget delegeres myndighet til å gjøre endringer i planen, jf. planen kapittel 2.5.

Kommunestyret behandlet planen i sitt møte 4.2.21, jf. sak KS-002/21, og sluttet seg til kontrollutvalgets vedtak. Herved legges det frem en revidert plan for forvaltningsrevisjon /eierskapskontroll i tråd med forutsetningene.

2 Revidert plan for forvaltningsrevisjon og eierskapskontroll for perioden 2023-2024

2.1 Bakgrunnsfakta og innspill til aktuelle prosjekter

Statsforvalterens kommunebilder bygger på tilgjengelig KOSTRA- og annen nasjonal statistikk, tilsyn, økonomiforvaltning og kommunedialog. Kommunebildet de presenterer, er et sammendrag av hvordan de oppfatter status og utfordringer på sentrale fagområder i kommunen der de gjennomfører tilsyn eller er tillagt et ansvar i lov eller forskrift.

Statsforvalterens kommunebilder 2022: Tre fagområder er nå merket med **rødt** (dvs. sårbare områder innen kompetanse, kapasitet og kvalitet). Det er *Barnehage og opplæring, Miljø og Samfunns- og arealplanlegging*. Flere fagområder er markert med **gult** (områder med forbedringspotensiale innen kompetanse, kapasitet og kvalitet), og det er *Fastlegesituasjonen, Helse og omsorg, Rus og psykisk helse, Samfunnsikkerhet, Sosiale tjenester og Kommuneøkonomi*.

I årets Kommunebarometer havner kommunen samlet sett på midten av tabellen (176. plass). For temaet *Saksbehandling* er kommunen på en 341. plass, men det ser ut for å mangle registrerte data. Kommunen kommer også dårlig ut når det gjelder *Sosialtjenester* (254. plass). Andel mottakere 18 - 24 år som har mottatt sosialhjelp, korrigert for behovet, er på hele 10,6 %. Andel mottakere som har sosialhjelp som hovedinntektskilde, er også over landsgjennomsnittet i Sør-Odal.

Vi har innhentet innspill fra kommunedirektøren og ordføreren:

Det er mye fokus og flere tiltak som er satt i verk knyttet til barn og unge, så mener det er godt ivaretatt. Kommuneplanens arealdel er helt utdatert, men her har man stått på vent i mange år pga. E16. Håp om at man får satt i gang revidering i løpet av neste halvår (våren 2023). Enighet om at et område som er viktig og hvor det er potensiale for å trå feil, er *Saksbehandling teknisk*. Når det gjelder selskaper, er *GIV* interessant.

Forslag til plan er også oversendt Revisjon Øst IKS for innspill:

Prosjektet knyttet til *Tidlig innsats* vil legge beslag på en del timer våren 2023. Kontrollutvalget anbefales å få bestilt en prosjektplan på et nytt prosjekt før sommeren, som kan igangsettes sommeren 2023 med levering inn mot årsslutt 2023/begynnelse 2024.

For å få synergieffekt i forhold til *IKT-prosjektet* som er gjennomført i Nord-Odal, bør det vurderes om det kan være hensiktsmessig å gjøre ett tilsvarende i Sør-Odal som benytter gjennomgående de samme IT-løsningene via HIKT (Indigo IKT IKS fra 1.1.23).

Kontrollutvalget har på denne bakgrunnen vurdert om det er behov for endringer av planen.

2.2 Vedtatt plan og forslag til prosjekter 2023-2023

I tabellen/oversikten nedenfor har vi tatt med det som ble foreslått og vedtatt i 2020, med en oversikt over hva som er gjennomført, hva som eventuelt er foreslått utsatt/tatt ut og nye forslag, basert på vurderingen som nevnt ovenfor.

Etter de ressursene som er avsatt til forvaltningsrevisjon i Sør-Odal kommune, kan vi ikke forvente mer enn ett/overlapping til to prosjekter pr. år. Planen nedenfor har derfor mange flere prosjekter enn hva som er realistisk å gjennomføre. Men etter denne følger kontrollutvalgets utvalgte prosjekter for 2023-2024

Områder	Forslag prosjekter (temaer)	
Administrasjon og styring (overordnet)	<p>Administrasjon og styring</p> <p>Det som er aktuelt å undersøke her er om sakene til kommunestyret er forsvarlig utredet, med bl.a. hensyn til konsekvensutredninger og alternativer. Det er ofte stort press på ressurser for å få ferdig saker til rett tid og spørsmålet er om dette går ut over kvaliteten. Oppfølging av kommunestyrevedtak og kommunedirektørens systemer og rutiner for dette vil også være aktuelt å vurdere – og ikke minst hvilken informasjon kommunestyret får om denne oppfølgingen.</p> <p>Aktuelle problemstillinger kan være:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Er alle vesentlige saker som legges fram for kommunestyret/formannskapet tilstrekkelig utredet? 2. Omfanget av delegert myndighet til administrasjonen vrs. de politiske utvalg 3. Har administrasjonen noe system for oppfølging og iverksetting av kommunestyrets/formannskapets vedtak og blir vedtakene oppfylt og iverksatt? 4. På hvilken måte får kommunestyret informasjon om hvordan vedtakene følges opp? <p>Men også andre problemstillinger kan være aktuelle. Dette vurderes når det er aktuelt å bestille forvaltningsrevisjonen.</p>	Ikke gjennomført <ul style="list-style-type: none"> - Endrede problemstillinger fra opprinnelig plan
Administrasjon og styring (overordnet)	<p>Praktisering av kommunens kvalitetssystem/avvikssystem</p> <p>De aller fleste kommunene har kvalitetssystemer som en del av den interne kontrollen og det er etablert avvikssystemer. Dette er ment som et verktøy i forbedringsarbeidet i kommunene. Spørsmålet er om hvordan dette brukes i Sør-Odal kommune.</p> <p>Noen av de følgende problemstillinger kan være aktuelle i en slik forvaltningsrevisjon.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. I hvilken grad har Sør-Odal kommune et godt fungerende system for avvikshåndtering? 2. I hvilken grad er systemet gjort tilgjengelige for de ansatte. 3. Hvordan følges avvikene opp? 4. I hvilken grad sikrer behandlingen og oppfølging av avvik kontinuerlig forbedring av praksis? <p>Men også andre problemstillinger kan være aktuelle. Dette vurderes når det er aktuelt å bestille forvaltningsrevisjonen.</p>	Ikke gjennomført
Oppvekst	<p>Barn og unges oppvekstmiljø i Sør-Odal</p> <p>Dette er et prosjekt som kan favne vidt og det kan være aktuelt å vurdere flere aspekter rundt barn og unge sitt oppvekstmiljø. Dette kan bl.a. være psykiatri/rus blant unge, skolehelsetjenesten, oppfølging av barn i barnehagene, bemanning i barnehagene, mobbing og eventuelt skole/PPT (forbyggende arbeid).</p> <p>Aktuelle problemstillinger vurderes når det er aktuelt å bestille forvaltningsrevisjonen.</p>	Gjennomført – ny bestilling av FR knyttet til tidlig innsats (rapport våren 2023)

Områder	Forslag prosjekter (temaer)	
Oppvekst (foreslås i så fall i slutten av perioden)	<p>Overgangen til Glommasvingen skole</p> <p>Når Glommasvingen skole har fungert en stund vil det være interessant å ta en forvaltningsrevisjon på hvordan overgangen fra de mindre skolene til 1-10 skolen har fungert. Noe av det som da kan undersøkes er trivsel og skoleresultater (det siste merket med "rødt" i Fylkesmannens kommunebilder). Det er sikkert også andre forhold som bør undersøkes, men dette blir vurdert når det er aktuelt med en gjennomgang.</p>	Ikke gjennomført
Teknisk og næring	<p>Saksbehandling teknisk</p> <p>Det er viktig at innbyggerne i kommunen har tillit til at saksbehandlingen på dette området foregår på en rettferdig måte. Derfor vil det være aktuelt med et prosjekt for å se etter at lover og regler følges og at det bl.a. ikke skjer forskjellsbehandling.</p> <p>Følgende problemstillinger kan være aktuelle i en slik forvaltningsrevisjon:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. I hvilken grad sikrer Sør-Odal kommune forsvarlig saksbehandling av bygge-, delings- og oppmålingssaker? 2. Har Sør-Odal kommune et tilfredsstillende system for behandling av dispensasjonssaker? <p>Men også andre problemstillinger kan være aktuelle. Dette vurderes når det er aktuelt å bestille forvaltningsrevisjonen.</p>	Ikke gjennomført
Teknisk og næring Miljø og samfunn	<p>Bærekraft og miljø</p> <p>Det ble i 2018 utarbeidet og vedtatt en Miljø- og klimastrategi for Kongsvingerregionen. For å nå de mål som er satt for henholdsvis kommuneorganisasjonene i regionen og for de totale direkte utslippene fra sivilsamfunn og næringsliv i hver kommune, ble det satt opp noen overordnede strategier.</p> <p>De overordnede strategiene er:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Kongsvingerregionen skal bidra til miljøvennlig infrastruktur, transport og logistikk på vegne av Norge og Europa. 2. Kongsvingerregionen skal bidra til grønn vekst i næringslivet gjennom bruk av høyskolestiftelsen og økt kompetanse, og verdiskapning basert på økt bruk av lokale ressurser. 3. Kongsvingerregionen skal bidra til å ha en by- og tettstedsutvikling som er inkluderende, trygg, robust og bærekraftig. 4. Kongsvingerregionen skal være et trygt sted i forhold til klimaendringer. <p>Sør-Odal kommune forplikter seg med vedtaket å bidra til å nå de regionale strategiene.</p> <p>En forvaltningsrevisjon vil bl.a. kunne være rettet mot oppfølging av denne planen, men også inkludere andre elementer, som eksempelvis beredskap for levering av vann til innbyggerne.</p> <p>Følgende problemstillinger kan være aktuelle i en slik forvaltningsrevisjon:</p>	Ikke gjennomført

Områder	Forslag prosjekter (temaer)	
	<ol style="list-style-type: none"> 1. I hvilken grad er målsettingene for kommunens miljøarbeid slik disse kommer til uttrykk i "Miljø- og klimastrategi for Kongsvingerregionen" med tilhørende vedtak, oppnådd? 2. Hvordan er disse strategiene fulgt opp gjennom kommunens egne planer. 3. I hvilken grad er framdriften på gjennomføringen av planene blitt styrt på en tilfredsstillende måte? 4. I hvilken grad er resultatene blitt tilfredsstillende rapportert til politisk nivå? 5. I hvilken grad er beredskap for levering av vann til innbyggerne en del av kommunens miljøarbeid? (nå tilknyttet GIVAS som sikkerhetsforsyning) <p>Men også andre problemstillinger kan være aktuelle. Dette vurderes når det er aktuelt å bestille forvaltningsrevisjonen.</p>	

Områder	Forslag prosjekter (temaer)	
Administrasjon og styring	<p>IKT-sikkerhet.</p> <p>IKT-området er et komplisert område hvor det kreves mye ressurser og kompetanse for å holde tritt med utviklingen. IKT-sikkerhet er også et område som det har vært avdekket mangler på i andre kommuner. Dette er et omfattende område og kan bl.a. omfatte tilganger/avganger, fysisk sikkerhet (brann, vannskade, låsing osv.) og at systemene fungerer som de skal. Dette er et viktig område for alle kommunene og vi mener at dette bør prioriteres i perioden.</p> <p>Et mulig IKT-prosjekt kan ha følgende problemstillinger:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Hvilke IT-sikkerhetstiltak har kommunen etablert? 2. Tilfredsstiller sikkerhetstiltakene lov, forskrift og regelverk? <ol style="list-style-type: none"> a. Sikkerhetskopiering av data b. Personvern c. Kriseløsninger m.v. 3. I hvilken grad fungerer de fastlagte rutinene rundt IT-sikkerhet i praksis? <p>Men også andre problemstillinger kan være aktuelle. Dette vurderes når det er aktuelt å bestille forvaltningsrevisjonen.</p>	Ikke gjennomført
NAV	<p>Sosiale tjenester</p> <p>Aktivitetsplikt for unge under 30 år, vil være aktuelt i en slik gjennomgang.</p> <p>Aktuelle problemstillinger kan være:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Har kommunen etablert tilfredsstillende rutiner ved tildeling av økonomisk sosialhjelp? 2. Stiller kommunen krav til aktivitetsplikt til sosialhjelpsmottakere under 30 år? Blir aktivitetsplikten overholdt? <p>Andre problemstillinger vurderes når det er aktuelt å bestille en forvaltningsrevisjon.</p>	Nytt forslag

	Både Statsforvalterens kommunebilder og Kommunebarometeret trekker frem dette temaet som aktuelt for Sør-Odal.	
--	--	--

Selskap	Forslag prosjekter (temaer)	
GIV IKS	<p>Forvaltningsrevisjon og eierskapskontroll</p> <p>Dette kan være et fellesprosjekt med de øvrige eierne i selskapet. Aktuelle temaer i en forvaltningsrevisjon kan være måloppnåelse og oppfølging.</p> <p>Bli det levert tjenester i tråd med forutsetningene og formålet med selskapet?</p> <p>Vi foreslår å kombinere dette med en eierskapskontroll, se nedenfor, relatert til håndtering av selskapsavtalen og politiske vedtak.</p>	Ikke gjennomført

Ut fra en samlet vurdering foreslår kontrollutvalget følgende prosjekter for 2023-2024:

Områder	Forslag prosjekter (temaer)	Prioritet
Administrasjon og styring	Overordnet – forsvarlig utredning av saker, delegering av myndighet, oppfølging av politiske vedtak	2023/2024
Teknisk og næring Miljø og samfunn	Bærekraft og miljø	2023/2024
Administrasjon og styring	IKT-sikkerhet	2023/2024

Selskap	Kontroller	Kommentarer
GIV IKS	Forvaltningsrevisjon og eierskapskontroll	Kompetanse, kultur, organisering og eierstyring

Når det er flere eiere i et selskap, prøver sekretariatet å samordne kontrollene mellom de forskjellige eierkommunenes kontrollutvalg.

2.3 Rapportering av forvaltningsrevisjon og eierskapskontroll

Revisor skal rapportere fortløpende til kontrollutvalget om resultater av gjennomført forvaltningsrevisjon, jf. kommuneloven § 24-2 *Revisors ansvar og myndighet*. Videre er kontrollutvalget pålagt ansvar for å rapportere til kommunestyret, jf. kommuneloven § 23-5.

Med mindre kommunestyret vedtar spesielle bestemmelser for når og hvordan denne rapporteringen skal foregå, er det opp til kontrollutvalget å finne en hensiktsmessig form og frekvens på dette. Rapport og resultater fra det enkelte forvaltningsrevisjonsprosjekt legges fortløpende frem for kommunestyret. I tillegg gis en samlet oversikt om bestilte og gjennomførte forvaltningsrevisjoner - og hvordan de er fulgt opp, i kontrollutvalgets årsrapport.

Hvis forutsetningene skulle endre seg, kan kontrollutvalget gjøre endringer i planen. Dette kan bl.a. være at kommunen igangsetter en omorganisering på et område som er valgt for forvaltningsrevisjon

eller at Statsforvalteren skal gjennomføre tilsyn på samme området. Årsaken til endringen vil bli rapportert til kommunestyret gjennom kontrollutvalgets årsrapport.

Skarnes, 06.02.23

Ole Sverre Spigseth (sign.)
leder av kontrollutvalget

Anne Haug (sign.)
daglig leder
Konsek Øst IKS